

Guds ord, de kanoniske Skrifter

Det første kendetegn GUDS ORD, de kanoniske skrifter

Hvorfor begynder vi med Skriften?

FORDI vi valgte at følge Luthers rækkefølge i skriftet om "Kirken og Konkilerne", hvor han som det første kirkens kendetegn nævner "GUDS ORD". Og hvorfor sætter Martin Luther Guds ord først? Er det fordi han er fundamentalist, reformert eller biblicist? Er det fordi han sætter det formelle (Skriftens inspiration) over det materielle (Retfærdiggørelsen af nåde ved tro på Kristus)? Nej!

Han skriver i "Om Kirken og Konkilerne", som vi læste sammen sidste år, og som skal hjælpe os med at holde fast ved kirkens 7 kendetegn (dansk ovs. ved LGJ):

1. Dette kristelige folk kendes på, at det har det hellige Guds ord. For det samme ord vil aldrig gå til grunde ... som Paulus siger: 1 Kor 3,12-13. Nogle har Ordet rent. Andre har det urent, dvs. de bygger med hør, strå og træ på grunden; men de bliver frelst gennem ild. Det har vi tidligere talt meget om. Det er hovedstykket og den høje helligdom, som gør det kristelige folk helligt. **For Guds ord er helligt og helliger alt, hvad det rører ved, ja det er selve Guds hellighed: Det er Guds kraft til frelse for alle, som tror på det. Rom 1,16. Og 1 Tim 4,5: Alt helliges ved Guds ord og bøn.**

Vi begynder med GUDS ORD, fordi det ER helligt og GØR helligt.

Altså både FORDI BIBELEN ER GUDS ORD, og FORDI GUD GØR OS RETFÆRDIGE VED TRO, NÅR HAN TALER TIL OS.

For den Hellige taler selv dette ord og salver og helliger kirken, dvs. det kristelige folk. Han gør det ikke ved pavens ting og sager. Al den slags lærer os intet om at elske Gud og at tro på ham og leve fromt. ... Denne helligdom er den rette helligdom, det er den rette salve, som salver os til evigt liv.

Hvilket ord, taler Martin Luther om?

Vi taler her om det ydre ord, gennem mennesker, f.eks. gennem dig og mig, det ord, som prædikes mundtligt. For Kristus har efterladt os et sådant ord som et ydre tegn, hvorved man skal erkende kirken og det kristne folks eksistens i verden. Matt 10,32-33. Luk.12,8.

Martin Luther taler ikke om det mundtlige ord i modsætning til det skrevne ord. Vi prædiker jo ikke Kristi ord imod Skriften, men med Skriften. Vi prædiker Kristi ord, sådan som det er givet os i Skriften. Når dette er i brug, skaber Gud sin kirke. Derfor kendetegnes den kristne kirke på, at den har Guds ord og bruger Guds ord, forkynder Guds ord og hører Guds ord.

For der er mange, som hemmeligt ved af det, men ikke vil bekende det. Mange har det, men tror ikke på det og handler ikke efter det. Og der er få, som tror på det og handler efter det. Som også i lignelsen om sædemanden Matt 13,4, hvor der fortælles, at ordet bliver sået i fire agre, men at det kun er den fjerde ager, hvor som kan kaldes "den gode jord"; det er dem, som bærer frugt i udholdenhed. **Hvor man nu hører dette ord og ser det prædiket, troet, og hvor man bekender det og gør efter det, der må den rette hellige almindelige menighed være som et helligt og kristent folk (1 Pet 2,9), uanset hvor få de er. For Guds ord vender ikke tomt tilbage Es 55,11, men vokser i det mindste i en fjerdedel af den jord, hvor det blev sået.** Og selv om der ikke fandtes andre tegn uden dette ene, så var det dog nok til at påvise, at der her er et kristent folk. For hvem ville ellers prædike eller lytte til prædiken, hvis ikke Guds folk var der? Og hvad kunne eller ville Guds folk tro og stole på, hvis ikke Guds ord var hos dem? **Dette er det hovedstykke, som gør alle undere, ordner alt, holder alt i gang, udfører alt, gør alt, uddriver alle djævle ...** Dette er hovedstykket, hvorved kirken velsignes, bevares, næres, styrkes og beskyttes. ...

På konferencen 3.-5. februar 2020 skrev vi følgende emner på en flip over. Og det er dem, jeg skal sige noget om. To af dem blev den gang forsynet med et spørgsmålstegn, fordi der var usikkerhed om vi, som samles på Høgsveen i NELK, er enige om netop disse emner i troen:

- a) Bibelsyn: (?)
- b) Lov og evangelium
- c) Sammenhæng mellem Gamle og Nye Testamente
- d) Forkyndelsen som nådemiddel
- e) Hvilke implikationer .... er bindende
- f) Kristus i Skriften, kjerne og stjerne
- g) Skriften er troverdig i alt, hvad den udtaler sig om (?)
- h) Skriften er klar, tilstrækkelig, sui interpres, enhed

Jeg gennemgår disse 8 punkter og gør mest ud af punkt a) og g), hvor der blev sat spørgsmålstegn:

a) BIBELSYN (?)

BAGGRUND: Hvor er vi fælles, og hvor er vi forskellige?

Hvad er bibelsyn, og hvad står de forskellige bibelsyn for: Der findes mange forskellige syn på bibelen. I en bog "Bibelsyn" fra 1985 udgivet af Gads Forlag blev der nævnt disse:

Fundamentalistisk, konservativt, ortodokst, historisk-kritisk, eksistentielt, feministisk, narrativt og strukturalistisk bibelsyn.

Vi, som deltager i NELK, har en fælles historie i Norge, Danmark, Sverige og Finland. Vi kender bedst det kirkelige liv i vort eget land, men er dog dybt præget af hinanden. Der er fælles træk. Menighedsfakultet i Norge med Odland, Hallesby og Carl Fr. Wisløff. Og i Sverige var der forskellen mellem Bibeltro Venner (BV) og Forsterlandsstiftelsen (EFS). Og i Danmark: Indre Mission, LM og ELM og Den ev.-luth. Frikirke. Her er også Menighedsfakultetet i Aarhus og Dansk Bibel-Institut, stiftet i 1972, fordi MF i Aarhus var åben for bibelen kan indeholde fejl og modsigelser.

Vor kirke (Den ev.-luth. Frikirke) har levet i kirkefællesskab med Luthersk Bekendelseskirker i Tyskland, Frankrig og England og USA siden 1880'erne og op gennem 1900-tallet. "Irrtumlos und Unfehlbar", "Inerrant and Infallible" er nogle af de ord, som blev og stadig bruges om Bibelen. Bibelen er troværdig i alt, hvad den siger. For vor kirke var der en dyb og nødvendig sammenhæng mellem Skriften som Guds troværdige ord – pålideligt i alt, hvad den siger – og forkyndelsen (lov og evangelium), nøglemagten (binde og løse), dåben (dåb og oplæring og et kristent liv) og nadveren (Jesu legemlige nærvær i sin menighed). Her kan nævnes "Einigungssätze" fra 1948, som blev grundlag for kirkefællesskab mellem Die Evangelisch-Lutherische Freikirche og Die (alt)lutherische Kirche. Her var der stærke ord om Skriftens inspiration og ufejlbarhed.

Vi fulgte striden i LCMS tæt i 1960'erne, da Synodalkonferencen (bestående af bl.a.

Wisconsinsynoden WELS,, Missourisynoden LCMS og Den norske synode ELS) brød sammen, fordi historisk-kritisk metode fra Europa fik indpas i Den lutherske Kirke Missourisynoden. I 1972-73 gjorde LCMS op med bibelkritikken. Præsident Tietjen på Concordia Seminary i St.Louis ledede "Walkout" fra CS i St.Louis og stiftede Seminex (1974-87). Og LCMS synodal-udtalelser var for os en støtte og hjælp. Her citeres fra deres bekendelser, som de bekræftede på synode-møder:

Statement of Scriptural and Confessional Principles (1972)

"We reject the following views: ...

5. That statements of Jesus and the New Testament writers concerning the human authorship of portions of the Old Testament or the historicity of certain Old Testament persons and events need not be regarded as true (for example, the Davidic authorship of Psalm 110, the historicity of Jonah, or the fall of Adam and Eve) ...

9. That the use of certain 'literary forms' necessarily calls into question the historicity of that which is being described (for example, that the alleged midrashic form of the infancy narratives in Matthew and Luke suggests that no virgin birth actually occurred, or that the literary form of Genesis 3 argues against the historicity of the fall)".

"Where Scripture speaks historically, as for example in Gen 1 to 3, it must be understood as speaking of literal, historical facts".

Resolved, That the Lutheran Church-Missouri Synod reaffirms its belief that Adam and Eve were historical persons who fell into sin and were redeemed by our Lord Jesus Christ, and that it abide by its official pronouncement regarding these matters as expressed in the Formula of Concord, Epitome, Art. I; Formula of Concord, Thorough Declaration, Art. I; Brief Statement, paragraphs 5,6,7; 1965 Resolution 2-29:9".

Oversættelse: Vi forkaster følgende synspunkter:

5. At ord fra Jesus og Nye Testamentes forfattere angående forfatterskab af dele af Gamle Testamente eller historiciteten af visse personer og begivenheder i Gamle Testamente ikke nødvendigvis skal anses for sande (f.eks. at David var forfatter til Salme 110, at Jonas eller Adam og Eva var historiske personer) ...

9. At brugen af visse „litterære former“ nødvendigvis sætter spørgsmålstegn ved historiciteten ved det, der fortælles (f.eks. at den form, der bruges i fortællingen om Jesu barndom i Matthæus- og Lukas-evangeliet, antyder, at der ikke fandt nogen jomfrufødsel sted, eller at den litterære form i 1 Mosebog 3 (om syndefaldet) taler imod, at syndefaldet var en historisk begivenhed).“

„Hvor Skrifterne taler historisk, f.eks. i 1 Mosebog 1 og 3, skal det forstås som beskrivelse af fakta.“

Det besluttes: at Den lutherske Kirke Missourisyndoden bekræfter sin tro, at Adam og Eva var historiske personer, som faldt i synd og blev genløst ved vor Herre Jesus Kristus. Missourisyndoden forbliver ved den bekendelse, som er udtrykt i Konkordieformelen, Den korte form artikel 1; Den korte bekendelse artikel 5-6-7.

Da Dansk Bibel-Institut blev stiftet i København i opposition til MF i Aarhus, holdt stifterne fast ved Bibelens ufejlbarhed i alt. Og man kaldte bibelsynet for ortodokst.

Man var meget præget af reformerte lærere. Og **formalprincippet** (at bibelen er Guds ord) fik forrang. Hvis man havde bibelsynet fælles og visse "fundamentals" fælles, kunne man arbejde sammen i et reelt kirkefællesskab, uden at man var fælles om sakramentforståelse og frelsesforståelse. Dobbelt prædestination (forudbestemmelse både til frelse og fortabelse) og baptisme (at dåben kun er en bekendeshandling og ikke genføder) og arminianisme (at mennesket medvirker til sin frelse) kunne gå hånd i hånd, blot man havde samme bibelsyn. Man opsatte 5 "fundamentals": 1) Den hellige Skrifs ufejlbarhed. 2) Kristi guddom og jomfrufødslen. 3) Kristi stedfortrædende lidelse og død, 4) den legemlige opstandelse og 5) Kristi legemlige genkomst til jorden. (Fra Niagara-Bibelkonferencen 1895). Med disse 5 teser, hvor Bibelsynet var det overordnede, fandt man basis for kristent fællesskab og samarbejde til trods for, at man levede i forskellige konfessioner.

Hvad ville vi vælge, hvis valget stod mellem:

1) Bibelens verbalinspiration og ufejlbarhed – uden dåb – uden Jesu legemlige nærvær i nadveren – uden Jesu stedfortrædende lidelse og død for alle mennesker?

Eller: 2) Uklart bibelsyn – men tillid til dåbens kraft, Jesu legemlige nærvær i nadveren og at Kristus døde for alle?

Jeg ville vælge det sidste. Og alligevel: Nej. Jeg ville ikke turde vælge. For dåben og nadveren og forvaltningen heraf hviler på Kristi klare ord i GT og NT.

Her skal citeres fra et andet dokument, som blev udgivet i 2001 i Missourisyoden:

Inspiration: "For the Sake of Christ's Commission" LCMS 2001

<http://www.ctsfw.net/media/pdfs/LCMSForTheSakeofChristsCommission.pdf>

In a previous generation, the unity of the Missouri Synod was shaken by controversy over the divine authority of Holy Scripture (formal principle). By the grace of God, the Synod emerged from that struggle with a clearer confession of the inspiration and authority of the Bible. In this generation, the unity of the Synod is threatened by diversity of doctrine and practice originating from influences that have their sources in Evangelicalism and the Church Growth Movement. Here the content of the Gospel itself is at stake (material principle). Therefore, we address below numerous theological and cultural issues vis-à-vis the Church Growth Movement in the hope that the Synod's mission and evangelism ministries may ever be faithful to Biblical and confessional teaching. (page 4)

Oversættelse: Til inspiration citeres fra "På grund af Kristi befaling" LCMS 2001

I en tidligere generation var Missourisyodens enhed rystet på grund af en strid om Den hellige Skrifs guddommelige autoritet (formal-princippet). Ved Guds nåde kom Synoden ud af kampen med en klarere bekendelse om Bibelens inspiration og autoritet. (1965-1985)

I denne generation er Synodens enhed truet af uenighed om lære og praksis, som stammer fra indflydelse, der stammer fra Evangelikalisme og Kirkevækstbevægelsen. Her er det selve Evangeliets indhold, som er på spil (material-princippet). Derfor tager vi en række teologiske og kulturelle spørgsmål op nedenfor ang. Kirkevækstbevægelsen i håb om, at Synodens mission og evangelisation vedvarende må forblive tro mod Bibelens og Bekendelsesskrifternes lære.

IDÉ TIL SAMTALE: Hvordan forholder NELK-kirkerne sig til de fem "fundamentals". Er det tilstrækkeligt til kirkeligt samarbejde / kirkefællesskab? Hvordan hænger formal- og material-princippet sammen?

Og så brød krisen også frem også i vort gamle kirkefællesskab med SELK i Tyskland i 1980'erne, samme krise som tidligere var kendt i LCMS i 1960'erne og 70'erne.

Det blev åbenbart på en Europæisk Luthersk Konference i Danmark 1989, hvor prof. Wilbert Kreiss fra vor franske søsterkirke holdt et foredrag herop. Det førte til indgående samtaler mellem Selvstændige Evangelisk-Lutherske Kirke i Tyskland på den ene side og Den Evangelisk Lutherske Synode i Frankrig, Den lutherske Bekendelseskirke i Finland og Den Evangelisk-Lutherske Frikirke i Danmark på den anden side.

Efter læresamtaler i 1993 og 95 fremlagde de tre søsterkirker i Frankrig, Finland og Danmark et MEMORANDUM 1995, hvor uenigheden, som var blevet kortlagt på de tidligere møder, blev beskrevet. Emnerne var 1) bibelkritik af Mosebøgerne, 2) fortolkning af Gamle Testamentes beretninger, som Jesus og apostlene talte om som stedfundne begivenheder, og 3) økumeniske gudstjenester med ikke lutherske kirker. Fra "Memorandum" nævnes dette eksempel:

SELK: Falls sich die Dinge bis in die Einzelheiten hinein nicht so ereignet haben wie Gen 2 und 3 geschildert, bleibt die Folgerung, die Paulus 1 Tim 2:11-14 daraus zieht, aktuell, auch wenn seine Argumentierung exegetisch nicht verbindlich ist. Jedoch ist das wichtigste Argument der Bibel gegen das Frauenpfarramt nicht in diesem Text enthalten. Es gibt andere Argumente, die mehr Gewicht haben, vor allem der Umstand, dass Christus keine Frau zum Apostelamt berufen hat.

ELFK, STLK, EELSF: Wir sind davon überzeugt, dass das Verhalten Jesu an sich nicht verbindlich ist, solange er nicht ausdrücklich sagt, dass die Kirche so zu handeln hat wie er. Genau das tut er 1 Tim 2:11-14, wo er Paulus dazu beauftragt, der Kirche mitzuteilen, dass die Frauen das Pfarramt nicht führen dürfen. Der Apostel bezieht sich auf Gen 2 und 3, stellt fest, dass der Mann vor dem Weib erschaffen wurde und dass das Weib den Mann verführte. Daraus zieht er den Schluss, sie soll das Pfarramt nicht ausüben. Wenn aber die Prämissen nicht sicher sind, zwingt sich die daraus gezogene Schlussfolgerung nicht auf. Die Hermeneutik, das kritische Lesen der Schrift ist zweifelsohne der Grund weshalb so viele Kirchen die Frauenordination eingeführt haben.

Oversættelse:

SELKs biskop: „Dersom det ikke er sket i enkeltheder sådan som det fortælles i 1 Mosebog 2 og 3, forbliver de følgeslutninger, Paulus drager deraf i 1 Timoteusbrev 2,11-14 aktuelle, også selv om hans argumentation ikke er bindende rent fortolkningsmæssigt. Det vigtigste argument i Bibelen mod at kvinder er præster findes ikke i denne tekst. Der er andre argumenter, som har større vægt, først og fremmest den omstændighed, at Kristus ikke har kaldet nogen kvinde til apostelembedet.

ELFK, STLK (Søsterkirke i Finland) og EELFS (søsterkirke i Frankrig): Vi er overbevist om, at den måde, Jesus gjorde noget på, ikke er bindende, så længe han ikke udtrykkeligt siger, at kirken skal handle på samme måde, som han gjorde. Og netop det gør Paulus i 1 Timotheusbrev 2,11-14, hvor han giver Paulus som opgave at meddele kirken, at kvinder ikke skal være præster. Apostlen henviser til 1 Mosebog 2 og 3 og slår fast, at manden blev skabt før kvinden, og at det var kvinden, der forførte manden. Deraf drager han den følgeslutning, at hun ikke skal udøve præsteembedet. Hvis præmisserne ikke er sikre, er følgeslutningen heller ikke sikker. Det er uden tvivl en kritisk læsning af Skriften, der er årsagen til, at så mange kirker har indført ordination af kvinder til præsteembedet.

Behøver vi at vælge? Kan vi ikke holde fast ved både

- 1) De grundlæggende bibelvers (sedes doctrinae) om Skriften (2 Tim 3,15-16 m. fl.) og frimodigt sige: "Skriften kan ikke røkkes" (Joh 10,35). "Der står skrevet!" (Matt 4,4.6.7.10). "Intet ord i Skriften skal forgå!" (Matt 5,18; 24,35). "Dit ord er sandhed" (Joh 17,17).
- 2) og ved forkyndelsen af lov og evangelium, dåben og nadveren som virkekræftige sakramenter, ...

DEN HELLIGE SKRIFT er både menneskers og Guds ord i alle sine udsagn. (Den er inspireret fuldt ud "Plenar-inspiration"). Den hellige Skrift er ikke menneskers ord og kun menneskeord, som Gud GØR til sit ord, når og hvor han vil. Den Hellige Skrift bliver ikke Guds ord, men er det ontologisk (dvs. i sit væsen) og permanent. Ikke i kraft af en begivenhed, som Gud stadig gentager i kirkens og i menneskehedens historie, men i kraft af sit udspring: Fordi Gud der åbenbarer sig gennem mennesker i et menneskeligt sprog. (prof. Wilbert Kreiss, Paris, 1979)

1. ***Guds ord er bindende: 1 Kor 14,37; 2 Thess 3,6-14; 2,15
Apostlene har deres autoritet fra Gud: 2 Thess 3,6; 2,13; 1 Thess 4,2; 1 Pet 1,2***
2. ***Oldkirken modtog de apostolske Skrifter med den ærefrygt, man skyldte guddommelige ordførere (Clemens Romanus, Barnabas' brev, Ignatius)***
3. ***Selv om der kan påvises forskelle i to litterære værkers fremstilling, medfører det ikke nødvendigvis, at der er modsigelser. Skønt man ikke magter at harmonisere, er der ikke dermed bevist, at der er modsigelser. Og problemer med mange tidligere påståede "modsigelser" er blevet løst.***

IDÉ TIL SAMTALE: Skriften er eneste rettesnor til kristen tro, lære og liv – Et flot udsagn. Men hvad nytter det, hvis vi ikke BRUGER Skriften som eneste rettesnor i kirkens liv, forkyndelse og sakrament-forvaltning?

b) LOV og EVANGELIUM og HELLIGÅNDENS INDRE VIDNESBYRD / Lov og Evangelium prædiket ind i samvittighederne

Vi er ikke reformerte fundamentalister, som sætter inspirationen og ufejlbarheden over alt andet. De bibelord, som fortæller os, at Hele Skriften er inspireret af Gud (inspirationens "sedes doctrinae") har kun mening for den, for hvem bibelen har godtgjort sig som Guds ord: nemlig ved dialektikken mellem lov og evangelium.

For den ubodfærdige kan Skriftens sandhed ikke bevises. For den troende er beviset unødvendigt. Bevisførelsen kan kun frembringe "fides humana" (en menneskeskabt tro). Skriftens selvvidnesbyrd kan altså kun tjene til, at den troende bestyrkes i sin overbevisning: at vi i Skriften har at gøre med Guds åbenbaring. Skriftens selvvidnesbyrd styrker "fides divina" (troen fra Gud). Enhver tilgang til Skriften, der ser bort fra Helligåndens vidnesbyrd, sætter Skriftens formale side (at bibelen er Guds ord) over Skriftens materielle side (at Evangeliet retfærdiggør os af nåde for Kristi skyld ved tro).

I missionspraksis begynder man jo ikke med at påstå, at Bibelen er Guds ord eller at forsøge at bevise beretningernes sandhed. Man forkynder Skriftens budskab om Kristus. Da kommer mennesker til tro. Og da tror de også på, at Ordet er Guds ord. Det afspejles i 2 Tim 3,14-15:

¹⁴ Men du, bliv ved det, du har lært og er blevet overbevist om! Du kender dem, du har lært det af, ¹⁵ og fra barnsben kender du De hellige Skrifter, der kan give dig visdom til frelse ved troen på Kristus Jesus.

Her er baggrunden og forudsætningen for vers 16, at Bibelen er Guds inspirerede ord, er, at "du kender Skrifterne, som kan gøre dig viis til frelse ved troen på Kristus Jesus."

Vi tror, at Den hellige Skrift i sin helhed og i alle enkeltheder og vers er Guds ord, sådan som Paulus siger:

¹⁶ Ethvert skrift er indblæst af Gud og nyttigt til undervisning, til bevis, til vejledning og til opdragelse i retfærdighed, ¹⁷ så at det menneske, som hører Gud til, kan blive fuldvoksnet, udrustet til al god gerning.

Hvad nytter det at have de evangelikales bibelsyn: "Skriften ufejlbarlig, Skriften troværdig i alt", hvis vi ikke søger ham i den hellige nadver, som han har sagt det, fordi vores tanke og logik siger os, at der kan han umuligt være i nadveren, fordi det jo kun er brød og vin. Og at dåben ikke kan genføde, fordi det handler om Ånden, som du aldrig kan vide, hvor virker, fordi "vinden blæser, hvorhen den vil." (Joh 3)

Men HOV: Jesus siger i den sammenhæng, at du må fødes af vand og ånd (Joh 3). Og Paulus siger, at vi renses og genfødes i vandbadet ved ordet (Ef 5 og Tit 3). Hvad nytter det at have det rette bibelsyn, hvis du ikke tror, hvad bibelen siger om Sakramenterne, hvorved han vil forene os med Kristus?

IDÉ TIL SAMTALE: Hvordan skelnes mellem Helligåndens indre vidnesbyrd og den enkeltes følelser. Hvor overlapper det? Hvor er det helt forskellige ting?

c) Sammenhæng mellem Gamle og Nye Testamente

Skriften vidner selv om, at der er fuldstændig sammenhæng mellem Gamle og Nye Testamente:

Matthæus: "... for at det skulle opfyldes" (Matthæus 1-2) Jesus i ørkenen, hvor han bruger Skriften som værn mod Djævelen (Matt 4). Jesus undervisning: Matt 22 om det største bud i loven og om Kristus, Davids Søn og Davids Herre. Gamle testamente indeholder alle løfterne. Nye Testamente indeholder opfyldelsen.

Lukas: Lukas 24 ²⁷ Og han begyndte med Moses og alle profeterne og udlagde for dem, hvad der stod om ham i alle Skrifterne. ... ⁴⁴ «Dette er, hvad jeg sagde til jer, mens jeg endnu var hos jer: Alt det må opfyldes, som står skrevet om mig i Moseloven, hos profeterne og i salmerne.»

d) Forkyndelsen som nådemiddel

Confessing the Gospel, bd. 1, p585:

It is entirely God's prerogative to select the means through which he will offer and convey the treasures of the gospel to the believer. Furthermore, Scripture is clear stating that the means he has chosen are the Word and the sacraments. Through the gospel and the sacraments, God would impart the forgiveness of sins to all believers (Matt 26,26-28; 28, 19; Mark 14,22-24; Luk 22,19-20; 24,46-49; John 20,21-23; Acts 1,8; 2,38; 22,16; 1 Kor 1,21; 11,23-25; 15,1-2; Eph 5,26; Tit 3,5-6; 1 Pet 3,20.)

In the strict sense the gospel is the only means of grace; however, as Luther reminds us, "the gospel does not give Consolation and forgiveness in only one way" (SA III,3,8), but in many ways. Those ways include: "First, through the spoken word, in which the forgiveness of sins is preached to the whole world (Which is the proper function of the gospel); second, through baptism; third, through the holy Sacrament of the Altar; fourth, through the power of the keys and also through the mutual conversation and consolation of brothers and sisters (SA III,4). Baptism and Lord's Supper have been called "visible Words."

... The gospel is the means of grace in every form in which it reaches people, whether it is through the sermon, absolution, reading of sacred literature, pictures, or symbolized in any way (John 3,14-15; 20,23.31; Rom 10,17; 1 Joh 1,1-4)

Oversættelse: Det er Guds afgørelse at vælge de midler, hvorigennem han giver os evangeliets skatte til den troende. Desuden er Skriften klar, når den fortæller, at Gud har valgt Ordet og Sakramenterne som sine nådemidler. Gennem Evangeliet og Sakramenterne vil Gud give syndernes forladelse til alle troende (Matt 26,26-28; 28, 19; Mark 14,22-24; Luk 22,19-20; 24,46-49; Joh 20,21-23; ApGs 1,8; 2,38; 22,16; 1 Kor 1,21; 11,23-25; 15,1-2; Ef 5,26; Tit 3,5-6; 1 Pet 3,20).

Evangeliet er det egentlige nådemiddel. Men Luther minder os om, at "evangeliet ikke kun giver trøst og tilgivelse på én måde" (Smalkaldiske Artikler III,3.8), men på mange måder. Disse måder er: "Først gennem det talte ord, i hvilket syndernes forladelse prædikes i hele verden (det er evangeliets egentlige funktion); for det andet gennem dåben; for det tredje gennem alterets sakramente; for det fjerde gennem nøgлемagten; men også gennem brødræs og søstres indbyrdes samtale og trøst (Smalkaldiske Artikler III,4). Dåben og nadveren kaldes "synlige ord".

... Evangeliet er nådemidler i alle de måder, det når mennesker på, hvad enten det er prædiken, tilsigelse af syndernes forladelse (absolution), oplæsning af hellig litteratur, billeder eller gennem andre symboler (Joh 3,14-15; 20,23.31; Rom 10,17; 1 Joh 1,1-4).

Confessing the Gospel, bd. 2, p682:

*Finally, Holy Scriptures possesses the power to produce an effect in those who hear or read it, because God works through these words in the proclamation of his law to make people's sin and sins manifest to them and in the proclamation of his gospel to work faith within their hearts. **The Scriptures are therefore Efficacious.** They have the power to produce faith in Jesus Christ because they proclaim the gospel, "the power of God for salvation to everyone who believes" (Rom 1,16).*

Inspired by the Holy Spirit and centering in Jesus Christ and his atoning work, the unity of Scripture is a unity of authorship, content and purpose.

Oversættelse: Endelig har Den hellige Skrift kraften til at virke på i dem, som hører eller læser den, fordi Gud virker gennem disse ord i forkyndelsen af hans lov, så menneskers synder afsløres, og i forkyndelsen af evangeliet, som skaber troen i deres hjerter. **Skrifterne er derfor virkekraftige.** De har kraften til at skabe tro på Jesus Kristus, fordi de proklamerer evangeliet, som er "Guds kraft til frelse for enhver, som tror." (Rom 1,16).

Skrifterne er inspireret af Helligånden, og centrum er Jesus Kristus og hans forsoner-gering. Skrifternes enhed består i, at de har samme forfatter (Helligånden), indhold og formål.

IDÉ TIL SAMTALE: Hvordan prædikes der i vore kirker? Der er et samarbejde mellem nogle af os. Kunne der gøres noget konkret for at kende hinanden på forkyndelsen? Til indbyrdes hjælp.

e) ~~Hvilke implikationer ... er bindende~~ (udgik – men tages alligevel med her)

Når vi apostlene vejleder, kan de henvise til et ord fra Herren, til skabelsesordningen givet ved skabelse, til syndefaldet og til frelsen. 1 Thess 4,15. ApG 20,35. 1 Tim 2,13-14.

Andre gange henvises til, hvad naturen lærer os og opfordrer til at dømme selv, og at Guds menigheder ikke strides herom. 1 Kor 11,13-16. Og som modsætning en formaning i forbindelse med Herrens måltid 1 Kor 11,17ff

IDÉ TIL SAMTALE: Hvordan afgøres NELK-præster og kirker, hvad der er adiafora og hvad der er bindende? Hovedbeklædning? (1 Kor 11,13-16). Vejledning om adgang til Herrens bord (11,17-34)

f) Kristus i Skriften, kjerne og stjerne

Messianske profetier i Gamle Testamente. Hele frelseshistorien.

KERNE: Indhold. Forsoningens budskab.

STJERNE: Lyser, viser vej. Kristus er verdens lys:

Joh 8,12. ¹² Atter talte Jesus til dem og sagde: «Jeg er verdens lys. Den, der følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys.»

g) Skriften er troverdig i alt, hvad den udtaler sig om (?)

Her citeres fra "Confessing the Gospel", St.Louis 2017, vol. II pp 682-685:

The truth of the Scriptures is founded upon the one who is "the way, and the truth, and the life" (John 14,6. He defended the truth of the prophetic writings (John 10,35) and promised to send the "Spirit of truth" to his apostles (Joh 16,13). Up until the time of the Enlightenment the church shared Christ's view of Scripture and believed that the prophetic and apostolic writings were completely true in every way. (see Alan Richardson, "Authority of Scripture"). ... "There can be no doubt that the unanimous testimony of the Fathers is to the inerrancy of the Bible, and to depart from it is to depart from their teaching" (H. Cunliffe-Jones, The Authority of the Biblical Revelation. Irenaeus "Against Heresies", Book 3 Chapter 5 par. 1: "The apostles, likewise, being disciples of the truth, are above all falsehood; for a lie has no fellowship with the truth, just as darkness has non with light, but the presence of the one shuts out that of the other".

Certainly this is the position of Martin Luther and the Lutheran confessors, who taught that "The Word of God is not false or deceitful" (FC Ep VII, 13; see also LC IV, 57; V, 76). In the Preface to the Book of Concord the Lutheran confessors emphatically state that in the Augsburg confession which was presented to Emperor Charles V, they and their churches had "professed exclusively and only, in accordance with the pure, infallible, and unchangeable Word of God" (Preface to the Book of Concord, 10). The orthodox theologians of the 16th and 17th centuries, following the course set by Luther and the reformers, use the same arguments and proof texts for the inerrancy of Scripture as for inspiration. (See Robert Preus, The inspiration of Scripture, London 1955)

... Since the Enlightenment there have been many claims that the scriptural documents contain errors, that they contradict themselves, and that they are not completely reliable. These kinds of claims place human reason over divine revelation. When followed to their logical conclusion, they require a rejection of the basic tenets of the Christian faith, including Jesus' incarnation and resurrection. If one is to remain intellectually consistent, it must be acknowledged that belief in the truthfulness of the prophetic and apostolic writings goes hand in hand with faith in the historic Christian gospel of Christ crucified and risen from the dead.

Oversættelse: Skrifternes sandhed hviler på ham, som er "vejen, sandheden og livet" (Joh 14,6). Han forsvarede sandheden i de profetiske skrifter (Joh 10,35) og lovede at sende "Sandhedens ånd" til sine apostle (Joh 16,13). Frem til oplysningstiden havde kirken Kristus' syn på Skrifterne og troede på, at de profetiske og apostolske skrifter var helt

og holdent sande i alle måder. (Se Alan Richardson, "Skriftens autoritet"). Der er ingen tvivl om at kirkefædrene samlet bevidner, at Bibelen er ufejlbarlig. Irenæus skriver i "Mod hæresierne", Bog 3 kap. 5 afsnit 1: "Apostlene er på samme måde sandhedens disciple og hævet over al løgn; for en løgn har ikke noget til fælles med sandheden, ligesom mørket ikke har noget fællesskab med lyset. Den enes nærvær udelukker den andens nærvær."

Dette er sandelig Martin Luthers og de lutherske bekenderes holdning. De lærte, at "Guds ord ikke er falsk og ikke kan bedrage" (Konkordieformelen, korte form VII,13 og Store Katekismus IV,57 og V,76). I forholdet til Konkordiebogen siger bekenderne eftertrykkeligt, at der i Den Augsburgske Bekendelse, som blev fremlagt for kejser Karl den femte, at de og deres kirker "udelukkende har bekendt det, som er i overensstemmelse med det rene, ufejlbare og uforanderlige Guds ord" (forordet til Konkordiebogen, 10). De retlærende teologer i det 16. og 17. årh fulgte i Luthers og reformatorernes fodspor og bruger de samme argumenter og tekst-beviser for Skriftens ufejlbarhed, som også gælder angående Skriftens inspiration. (Se Robert Preus, Skriftens inspiration, London 1955).

Siden oplysningstiden er der kommet mange påstande om, at Skriften indeholder fejl, indre modsigelser og ikke er helt pålidelige. Sådanne påstande sætter menneskets fornuft over den guddommelige åbenbaring. Den logiske konklusion af disse påstande er, at man forkaster den kristne tros grundsandheder, herunder også Jesus' inkarnation (at Guds søn blev menneske) og opstandelse. Hvis man er intellektuelt konsekvent, må man holde fast ved, at troen på, at de profetiske og apostolske skrifter er troværdige, går hånd i hånd med troen på det historiske kristne evangelium om Kristus, der blev korsfæstet og opstod fra de døde.

Når vi siger, at Skriften er ufejlbarlig med henvisning til, at Gud ikke kan lyve, svarer nogle tilbage, at vi er præget af filosofiske forudsætninger i vestlig tænkning, og at profeter og apostle havde et andet sandhedsbegreb. - Det er en alvorlig påstand, som man ikke bare kan ryste af sig.

Vi er børn af vores tid. Men det er de måske også, som hævder, at Skriften indeholder fejl og modsigelser, at evangelister tog fejl, og at Jesu og apostlenes forståelse af frelses-historien var præget af den forståelse, som man havde i samtiden, og at vi med videnskabelig forskning ved bedre. sådan om os. Eller?

Og lægfolk i vore menigheder, hvor dybt er de lige præget af filosofisk tankegang, når de tror, at Bibelens ord er sandt? Tag også Lukas 1,1-4. Misforstår vi Lukas, når vi tror, at han henviser til øjenvidner og ordets tjenere og siger, at deres ord er pålideligt, hvis vi forstår det som om det skete i virkeligheden? Hvad med Lukas 2,1: "Det skete i de dage ..." Og hvad med Paulus' vidnesbyrd: ¹⁴ Men det bekender jeg for dig, at jeg følger Vejen, som de kalder for et parti, og sådan tjener jeg vore fædres Gud, idet jeg tror på alt, hvad der står skrevet i loven og profeterne, (Acts 24:14 D92). Skriften er Guds ord og derfor troværdigt i alt, hvad den siger..

IDÉ TIL SAMTALE: Kan lægfolk deltage i denne samtale? Hvad vil de sige? Hvad vil den anfægtede og svage kristne sige til diskussionen mellem "konservative" (at bibelen kan indeholde fejl og modsigelser) og "ortodokse" (at bibelen er troværdig i alt, hvad den siger)?

h) Skriften er klar, tilstrekkelig, sui interpres, enhed

KLAR

Confessing the Gospel: Bd 2 p.681-682: In their witness to Christ, Scripture is clear (scriptura clara est). Even children can understand its testimony; Paul reminds Timothy that

"fra barnsben kender du de hellige skrifter" (2 Tim 3,15).

Skriften er et lys der er mere klart end solen, særligt i de spørgsmål, som vedrører frelsen (LW 33, p91. Franz Pieper bd.1,319-329). It is the "pure, clear fountain of Israel" (FD SD, Rule and Guiding Principle 3). These writings are able to instruct one for salvation in Jesus Christ

... som kan gøre dig vis til frelse ved troen på Kristus Jesus). (2 Tim 3,15)

TILSTRÆKkelig

The Scriptures are, therefore, sufficient (Pieper 1:317-319). They present a completely adequate revelation of God's will for the salvation of human beings and for their obedient response to his grace.

Oversættelse: Skrifterne er derfor tilstrækkelige. De fremstiller Guds vilje til frelse for os mennesker, så vi lydigt kan svare på hans nåde.

SUI INTERPRES – udlægger og fortolker sig selv.

Hvordan løser man problemet med mange forskellige tolkninger?

Skriften giver os selv svaret i den måde, profeter og apostle og Herren Jesus selv bruger Skrifterne.

Eksempel: Jesu samtale med Djævelen i Matthæus 4,1-11: Jesus bruger Skriften hver gang, Djævelen møder ham med en fristelse. Djævelen bruger Skriften forkert. Jesus korrigerer med Skriften, og han bliver ved med at bruge Skriften. Skriftens indhold åbenbarer svar på de afgørende eksistentielle spørgsmål, og Skriftens indhold hjælper os i alle fristelser.

SELV OM DER ER FORSKELLIGE TOLKNINGER, OPGIVER JESUS IKKE AT BRUGE SKRIFTEN. OG DET SKAL VI HELLER IKKE GØRE.

Her er tre bibeltolknings-nøgler

1) Læs, hør og forstå Skriften med Skriften!

Jesu tolker Skriften med Skriften. Han imødegår djævelens bibeludlægning med Skriftens egne enkle ord.

2) Læs, hør og forstå Skriften ud fra Kristus

Jesu undervisning i Lukas 24, når han hjælper Emmaus-disciplene til forståelse.

3) Læs, hør og forstå Skriften og kun Skriften.

Jesu benytter Skriften og kun Skriften i mødet med Djævelens angreb på ham som Guds Søn (1. fristelse), på hans kaldelse at mennesker ærer ham ved korset og ikke på tempelpladsen pga et mirakel (2. fristelse), og på hans liv i gudsfrygt og tro (3. fristelse).

ENHED: Skriftens enhed er KRISTOLOGISK. Løftet om og opfyldelsen af frelsen i Kristus forener alt i Skriften.

Det fremgår af disse bibelvers:

Joh 5,39:³⁹ I gransker Skrifterne, fordi I mener, at I har evigt liv i dem; og **netop de vidner om mig.**

ApG 3,22 og 5 Mosebog 18,15:¹⁹ Derfor skal I omvende jer og vende om, for at jeres synder kan blive slettet ud; ²⁰ så skal de tider komme fra Herren, da vi kan ånde frit, og han skal sende den Salvede, som forud var bestemt for jer, og det er Jesus; ²¹ han skal bo i himlen, indtil de tider kommer, da alt det genoprettes, som Gud fra fordums tid har forkyndt gennem sine hellige profeters mund. ²² **Moses har jo sagt: «Herren jeres Gud vil lade en profet som mig fremstå for jer, en af jeres egne; ham skal I adlyde i alt, hvad han forkynder for jer.»** ²³ Men enhver, der ikke adlyder denne profet, skal udryddes fra folket.» ²⁴ **Også alle de andre profeter, som har talt, både Samuel og de følgende,** har forkyndt om disse dage ²⁵ I er børn af profeterne og af den pagt, som Gud oprettede med jeres fædre, da han sagde til Abraham: «Alle jordens slægter skal velsignes i dit afkom.»

ApG 8,35 og Esajas 53:³⁵ Filip tog så til orde, og han **begyndte med dette skriftsted og forkyndte evangeliet om Jesus for ham.**

Joh 20,31: Dette er skrevet for at I skal tro ... og have livet i hans navn.